

# Asesiad Effaith Sengl

Cyngor Caerdydd



## 1. Manylion y Cynnig

<b>Beth yw'r cynnig?</b>	
Teitl:	<b>CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: LLEOEDD MEWN YSGOLION CYNRADD I WASANAETHU CATHAYS A RHANNAU O GABALFA, Y MYNYDD BYCHAN, YSTUM TAF A PHLASNEWYDD</b>

<b>Ai cynnig newydd yw hwn neu a ydych chi'n diwygio polisi, strategaeth, prosiect, gweithdrefn neu wasanaeth sy'n bod eisoes?</b>	
Newydd	<input type="checkbox"/>
Presennol	<input checked="" type="checkbox"/>

<b>Cyfarwyddiaeth/Gwasanaeth:</b>	
Addysg	

<b>Pwy sy'n datblygu'r cynnig?</b>	
Enw:	Richard Portas
Teitl y Swydd:	Cyfarwyddwr y Rhaglen - CTY

<b>Swyddog Arweiniol Cyfrifol (Cyfarwyddwr neu Gyfarwyddwr Cynorthwyol):</b>	
Melanie Godfrey Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes	

<b>Portffolio'r Cabinet:</b>	
Addysg (Y Cynghorydd Sarah Merry)	

Gellir cryfhau'r Asesiad Effaith Sengl (AES) wrth i amser fynd yn ei flaen, gan helpu i lunio'r cynnig. Bydd rheoli fersiwn yn cynnig llwybr archwilio defnyddiol o sut mae'r AES wedi datblygu. Dylid cadw fersiynau drafft o'r asesiad ar gyfer cyflawnrwydd, ond dim ond y fersiwn derfynol fydd ar gael i'r cyhoedd. Gellir darparu fersiynau drafft i reoleiddwyr os yw'n briodol.

Fersiwn	Awdur	Teitl y Swydd	Dyddiad
1	Rosalie Phillips	Uwch Swyddog Prosiect - Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion	15/12/2023

## 2. Trosolwg o'r Cynnig

### Pa gamau y mae'r Cyngor yn eu hystyried a pham?

*Rhowch amlinelliad o'r cynnig.*

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybod i'r Cabinet am y gwrthwynebiadau a gafwyd yn dilyn cyhoeddi cynigion ynghylch darpariaeth lleoedd ysgolion cynradd i wasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, y Mynydd Bychan, Ystum Taf a Phlasnewydd.

Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol cyn cyhoeddi'r cynigion. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad rhwng 03 Mai a 30 Mehefin 2023 gyda'r safbwyntiau wedi'u mynegi ac arfarniad llawn o'r rhain wedi'u cynnwys yn yr adroddiad Cabinet ôl-ymgynghoriad a ystyriwyd gan y Cabinet ar 19 Hydref 2023.

Yn ei gyfarfod ar 19 Hydref 2023, cytunodd Cabinet y Cyngor, yn amodol ar gytundeb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i fwrw ymlaen i gyhoeddi'r cynigion, bod Swyddogion yn cael awdurdodiad i fwrw ymlaen i gyhoeddi cynigion yn unol ag adran 48 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ar gynigion i:

- Drosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank.
- Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd dosbarth meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96.
- Cyfuno Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone:
  - Cau Ysgol Gynradd Allensbank yn ffurfiol.
  - Cau Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol.

- Sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg newydd â 420 o leoedd (2DM) gyda dosbarth meithrin ar safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica a rennir ar hyn o bryd.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu rhoi ar waith o fis Medi 2025. Cyhoeddwyd yr hysbysiad ar wefan y Cyngor, ac fe'i gosodwyd ar safle'r ysgol ac yn yr ardal leol.

Dosbarthwyd copïau o'r hysbysiadau drwy e-bost i sefydliadau ac ymgynghoreion fel sy'n ofynnol o dan y Cod Trefniadaeth Ysgolion 2018 gan gynnwys rhieni/gwarcheidwaid plant yn yr ysgolion yr effeithir arnynt yn uniongyrchol.

Darparwyd gwybodaeth am gyhoeddi'r hysbysiad hefyd i'r ysgolion mewn amrywiaeth o ieithoedd cymunedol.

Yn ei gyfarfod ar 26 Hydref 2023 cytunodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i symud ymlaen i'r cam nesaf a chyhoeddi hysbysiad statudol cyfreithiol i:

- Drosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica, Heol yr Eglwys Newydd, Caerdydd CF14 3JL, i'r safle sydd ar hyn o bryd yn cael ei feddiannu gan Ysgol Mynydd Bychan, Heol Seland Newydd, Caerdydd, CF14 3BR.
- Ymestyn ystod oedran yr ysgol o 4-11 i 3-11 gan greu darpariaeth feithrin yn yr ysgol i alluogi cynnig 32 lle rhan amser.

Byddai'r cynigion arfaethedig yn cael eu gweithredu'n llawn o fis Medi 2025.

Cafodd yr hysbysiad statudol ynghylch newidiadau arfaethedig i Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica ei gyhoeddi ar wahân gan y Corff Llywodraethu a gellir ei weld ar wefan yr ysgol drwy'r ddolen isod:

[www.stmonicasschool.co.uk](http://www.stmonicasschool.co.uk)

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith dinas-gyfan yn yr ysgol newydd mewn ymgynghoriad â chorff llywodraethu'r ysgol.

Cynigiwyd y bydd y newidiadau yn:

- cynorthwyo pob ysgol i barhau i wella addysg ar gyfer eu holl ddysgwyr.
- sicrhau bod pob darpariaeth ysgol a gynigir yn diwallu anghenion amrywiol y gymuned leol.
- cynorthwyo ysgolion i fod yn gynaliadwy yn ariannol, gyda chyllidebau ysgol sefydlog.
- cynorthwyo ysgolion i ddyrannu cyfran uwch o gyllideb i addysgu a dysgu, a thrwy hynny gadw a chynyddu cyfleoedd i ddysgwyr.

- cynyddu lleoedd cynradd cyfrwng Cymraeg gan un Dosbarth Mynediad (210 disgybl oedran cynradd).
- atgyfnerthu lleoedd cynradd cyfrwng Saesneg â lefel briodol o leoedd gwag.

#### **Beth yw'r costau a/neu arbedion?**

*Beth fydd cost y cynnig a sut fydd yn cael ei ariannu?*

*Sut gellid lleihau costau drwy gyfranogi a chydweithio, ar draws Cyngor Caerdydd a/neu gyda rhanddeiliaid allanol?*

*Oes arbedion a sut bydd y rhain yn cael eu gwireddu?*

Mae manylion y goblygiadau ariannol sy'n berthnasol i'r newidiadau arfaethedig fel y nodir yn yr adroddiad

### **3. Aseidiadau o Effaith**

#### **Pa aseidiadau o effaith y mae angen i chi eu cwblhau i gefnogi eich cynnig?**

Mae'r [Offeryn Sgrinio Asesu Effaith](#) yn rhoi cyngor sydd wedi'i deilwra i'ch polisi, strategaeth neu brosiect arfaethedig ynghylch pa aseidiadau effaith y gallai fod eu hangen a phwy i gysylltu â nhw i ddysgu mwy.

Mae'r offeryn sgrinio yn ffurflen ar-lein gyda chwestiynau amlddewis yn bennaf a dylai gymryd llai na 10 munud i'w gwblhau.

Ar ôl cyflwyno'r atebion, bydd e-bost awtomataidd yn cael ei anfon atoch gyda'r camau nesaf a argymhellir a manylion ynghylch â phwy i gysylltu am gyngor arbenigol.

**Rhowch Oes neu Nac oes wrth ymyl pob un o'r aseidiadau o effaith a restrir isod i ddangos pa rai sy'n cael eu cyflawni.**

<b>Asesiad o Effaith</b>	<b>Tudalen</b>	<b>I'w gwblhau: Oes / Nac oes</b>
A. Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	5	Oes
B. Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant	28	Oes
C. Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	34	Oes
D. Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd	39	Nac oes
E. Asesiad Amgylcheddol Strategol	40	Nac oes
F. Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data	41	Nac oes
G. Asesiad o'r Effaith ar Iechyd	42	Nac oes

Am ragor o wybodaeth am yr holl asesiadau effaith uchod gan gynnwys pwy i gysylltu ag ef am gyngor, ewch i'r [Porth Polisi](#).

## A: Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Gellir cael canllawiau ar gwblhau'r asesiad hwn [yma](#). Cysylltwch â'r Tîm Cydraddoldeb am unrhyw gymorth pellach o ran cwblhau'r asesiad hwn - [TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk](mailto:TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk)

### Effaith ar y Nodweddion Gwarchoddedig

#### Oedran

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl ifanc/pobl hŷn?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Hyd at 18 oed	x		
18 - 65 oed	x		
Dros 65 oed	x		

#### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Mae darpariaeth lleoedd ysgol yn cael ei phennu yn ôl ystod oedran. O ganlyniad, bydd unrhyw gynnis trefniadaeth ysgolion yn cael effaith wahaniaethol ar ddysgwyr yn yr ysgolion sy'n ddarostyngedig i'r cynigion a'r gymuned ehangach.

Nod y cynigion yw gwella'r gyfatebiaeth rhwng y cyflenwad lleoedd – a'r galw amdanynt – mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg sy'n gwasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, y Mynydd Bychan, Ystum Taf a Phlasnewydd.

Mae digon o gapasiti yn yr ysgolion sy'n gwasanaethu'r ardal ar hyn o bryd i alluogi ad-drefnu'r ddarpariaeth bresennol. Byddai ad-drefnu darpariaeth yn ffordd briodol o gydbwysu'r cyflenwad a'r galw am ddarpariaeth cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg yn yr ardal, a byddai'n ffordd fwy effeithiol ac effeithlon o ddefnyddio adnoddau. Byddai hyn hefyd yn cadw hyblygrwydd yn yr ystâd ysgolion er mwyn ymateb i unrhyw newidiadau yn y boblogaeth yn y dyfodol sy'n effeithio ar yr ardal.

Byddai sefydlu ysgol gynradd Saesneg â dau ddsbarth mynediad, ac ehangu Ysgol Mynydd Bychan i ddau ddsbarth mynediad, yn ategu dysgu ac addysgu drwy alluogi:

- mwy o ysgolion dau ddsbarth mynediad yn yr ardal. O gymharu ag ysgolion llai, mae ysgol gynradd dau ddsbarth mynediad yn cynnig mwy o hyblygrwydd a chyfleoedd i ddisgyblion yn sgil canolfan adnoddau ehangach a gwell sydd â mwy o sicrwydd ariannol.

- gall ysgol dau ddsbarth mynediad roi mwy o sefydlogrwydd ar bob lefel o arweinyddiaeth, gan gynnwys cynnal nifer llawn a sefydlog o lywodraethwyr ysgol.
- byddai'r gallu i gyflogi mwy o staff addysgu a chymorth yn galluogi'r ysgolion dau ddsbarth mynediad i gynnig ystod ehangach o arbenigedd cwricwlaidd.
- mwy o athrawon i rannu llwyth gwaith ac arbenigedd.
- mwy o gyfleoedd i ddatblygu staff yn broffesiynol e.e. athrawon newydd gymhwyso yn gallu arsylwi ar eu hathrawon cyfochrog.
- cyfleoedd i staff addysgu yn ôl eu cryfderau gan sicrhau bod dysgwyr yn cael y profiad addysg gorau posib.
- mwy o athrawon i arwain ar Feysydd Dysgu, ynghyd ag Addysg Grefyddol, Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb (ACRh) a Chymhwysedd Digidol
- creu mwy o gyfleoedd i gynnig ystod ehangach o weithgareddau allgyrsiol.
- mwy o gyfleoedd ar gyfer arweinyddiaeth wasgaredig.

Byddai sefydlu darpariaeth feithrin yn Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica yn:

- darparu parhad darpariaeth sy'n adlewyrchu ethos a diwylliant yr ysgol.
- cefnogi'r gwaith o ddatblygu cysylltiadau rhieni cryf ac effeithiol â'r ysgol o'r cyfle cyntaf posibl.
- hwyluso'r broses bontio i blentyn oed meithrin wrth fynd i'r Dosbarth Derbyn (lle mae'r cais am le yn y Dosbarth Derbyn wedi bod yn llwyddiannus).
- galluogi adnabod grwpiau sy'n agored i niwed yn gynnar. Byddai hyn yn golygu y gellir nodi anghenion plant mor gynnar â phosibl.
- rhoi cyfle i blant fynd i'r ysgol feithrin ar yr un safle â'u brodyr a'u chwiorydd hŷn. Dylai hyn effeithio'n gadarnhaol ar amser rhieni a lleihau'r anawsterau logistaidd posibl wrth chwilio am ddarpariaeth gofal plant amgen.
- sicrhau parhad a dilyniant rhwng y Blynyddoedd Cynnar a'r Cyfnod Sylfaen, gan wella'r cyfle i fynd i'r afael yn briodol ag anghenion datblygiadol a diwylliannol unigol.

Ar hyn o bryd mae lefel uchel o symudedd ymhlith y disgyblion sy'n mynychu'r ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n gwasanaethu'r ardal gyda throsiant bach iawn o ddisgyblion yn Ysgol Mynydd Bychan:

<b>Ysgol</b>	<b>% y disgyblion sydd ddim yn symud i'r grŵp blwyddyn nesaf yn yr ysgol (cyfartaledd, tair blynedd diwethaf)</b>
Ysgol Gynradd Albany	14.5%
Ysgol Gynradd Allensbank	15.2%
Ysgol Gynradd Gladstone	21.9%
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica	21.1%
Ysgol Mynydd Bychan	1.3%

Byddai cynnydd yn nifer y lleoedd cynradd sydd ar gael i wasanaethu'r ardal yn gyffredinol. Ni fyddai gostyngiad yn nifer y lleoedd cynradd cyfrwng Saesneg.

Yn gyffredinol, byddai lle i ddarparu mwy o leoedd meithrin cyfrwng Saesneg a Chymraeg yn cael ei gadw, a byddai nifer y lleoedd sy'n cael eu hariannu yn adlewyrchu'r galw am leoedd yn yr ardal leol.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd, fodd bynnag o ystyried agoswydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith.

Y pellter mwyaf rhwng y safleoedd ysgol uchod yw tua 0.5 milltir. Felly, pe bai unrhyw un o'r ysgolion yn cael eu hadleoli ar safle arall, y cynnydd mwyaf yn y pellter teithio rhwng y cartref a'r ysgol ar gyfer disgyblion presennol fyddai 0.5 milltir.

Byddai sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg dau ddsbarth mynediad newydd yn Ysgol Gynradd Gladstone/Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica yn arwain at gynyddu'r pellter teithio i'r disgyblion presennol. Effaith y disgyblion hyn fyddai cynnydd o 0.08 milltir yn y pellter teithio cyfartalog.

Byddai trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i safle Ysgol Mynydd Bychan yn arwain at gynyddu'r pellter teithio cyfartalog gan 0.2 filltir.

Byddai trosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle Ysgol Gynradd Allensbank yn arwain at gynydd o 0.04 milltir yn y pellter teithio cyfartalog i ddisgyblion presennol Ysgol Mynydd Bychan.

Mae'r ddarpariaeth hon yn ddibynnol ar oedran ac felly nid yw ar gael i ddisgyblion y tu allan i'r ystod oedran hon, nac i oedolion, naill ai'n lleol neu yn y gymuned ehangach.

Ystyriwyd darpariaeth ar gyfer grwpiau oedran nad ydynt yn rhan o'r cynnig hwn y tu allan i'r cynnig hwn.

Byddai'r cynigion yn gofyn am newidiadau yn strwythurau staffio'r ysgolion yn amodol ar y newidiadau arfaethedig.



Mae'r bwriad i gyfuno Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone a sefydlu ysgol gynradd 2DM newydd yn rhoi staff mewn perygl posibl o ddiswyddo.

Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu ystyried gofynion y gweithlu yn barod ar gyfer ehangu.

Byddai unrhyw benderfyniadau sy'n cael eu gwneud o ran staffio yn fater i'r Corff Llywodraethu perthnasol.

Byddai'r cynnydd arfaethedig yn nifer y disgyblion sy'n deillio o gyflwyno darpariaeth feithrin yn Ysgol Gynradd Santes Monica yn gofyn am staff ychwanegol.

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith dinas-gyfan o fewn yr ysgol newydd.

Gallai'r newidiadau arfaethedig gael mwy o effaith wahaniaethol ar blant 3-11 oed na'r trefniadau presennol.

Gallai'r newidiadau arfaethedig gael mwy o effaith wahaniaethol ar staff ysgol 18+ oed na'r trefniadau presennol.

#### **Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor i ddarparu lleoedd disgyblion i fodloni anghenion pob disgybl yng Nghaerdydd. Fel rhan o'r dull strategol hwn, rhagwelir y galw ar sail:

- Y poblogaethau diweddar a hanesyddol yn y naill ardal, gan ddefnyddio data'r GIG.
- Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn ysgolion Caerdydd yn ddiweddar ac yn hanesyddol ar sail data a wiriwyd o CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion).
- Canrannau diweddar a hanesyddol y plant sy'n mynychu ysgolion cymunedol ac ysgolion ffydd Cymraeg a Saesneg.

Mae'r galw am leoedd yn cael ei adolygu'n barhaus a chyflwynir newidiadau arfaethedig yn ôl yr angen.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Mae'r cynnig i gau Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol a sefydlu ysgol dau ddsbarth mynediad newydd yn rhoi staff mewn perygl o ddiswyddiadau a byddai angen rheoli hyn yn unol â'r Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion.

Os cytunir bwrw ymlaen â'r ysgol cyfrwng Saesneg newydd, byddai'r strwythur staffio a'r penodiadau yn fater i Gorff Llywodraethu'r ysgol newydd. Mae nifer y rolau addysgu a dysgu sydd eu hangen mewn ysgol gynradd mynediad dau ddosbarth mynediad yn debyg i'r swm sydd ei angen ar gyfer dwy ysgol gynradd ag un dosbarth mynediad. Fodd bynnag, byddai'r math a'r nifer o rolau sydd eu hangen yn ddibynnol ar nifer y disgyblion sydd ar y gofrestr ac ar sefyllfa cyllideb yr ysgol. Fodd bynnag, gan fod pob un o'r ysgolion yn wynebu diffyg cyllidebol sylweddol, byddai angen i bob ysgol ystyried newidiadau staffio pe na bai'r newidiadau'n cael eu gweithredu.

Byddai Gwasanaethau Pobl AD yn argymhell bod swyddi wedi'u neilltuo yn y lle cyntaf i staff presennol ac eithrio swyddi'r Pennaeth a'r Dirprwy Bennaeth a fyddai'n destun hysbyseb genedlaethol. Yn achos staff a benodir i swydd gradd is, byddai cyflogau yn cael eu diogelu am hyd at dair blynedd.

Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu ystyried gofynion y gweithlu yn barod ar gyfer ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion. Byddai'r Gwasanaethau Pobl AD yn rhoi cyngor, cymorth ac arweiniad i'r Corff Llywodraethu ar gyfer y broses o gynllunio'r gweithlu a phrosesau recriwtio dilynol.

Lle mae'r Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i gynyddu'r nifer ar y gofrestr yn rhoi cyfleoedd ar gyfer unrhyw staff ysgol sydd ar y gofrestr adleoli ysgolion.

Un o ddyheadau allweddol y Cyngor yw lleihau nifer y staff drwy adleoli cynifer ag y bo modd yn hytrach nag ymddiswyddo gwirfoddol neu orfodol. Felly, mae'r Cyngor yn ymrwymedig i sicrhau cynifer o gyfleoedd â phosib i staff ysgolion i sicrhau cyflogaeth mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd trwy adleoli i swyddi gwag mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd.

Byddai'r trefniadau adleoli hefyd yn cael eu hystyried pe bai'r penderfyniad yn cael ei wneud i adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith o Ysgol Gynradd Allensbank i gylch gwaith Corff Llywodraethu ysgol arall.

### Anabledd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl anabl?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Nam ar y Clyw		x	
Nam Corfforol		x	
Nam ar y Golwg		x	
Anabledd Dysgu		x	
Salwch neu Gyflwr Iechyd Hirdymor		x	
Iechyd Meddwl		x	

Camddefnyddio Sylweddau		x	
Arall		x	

**Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd, fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith.

Byddai angen i unrhyw newidiadau i lety ystyried ystod fanwl o wybodaeth e.e., dyluniad/hygyrchedd unrhyw adeiladau/llety ysgol a chamau priodol i fynd i'r afael ag unrhyw effeithiau gwahaniaethol.

Mae yna ddosbarth ymyrraeth gynnar Lleferydd ac iaith sy'n cael ei gynnal gan Ysgol Gynradd Allensbank. Mae'r Cyngor yn derbyn hyd at 8 plentyn Cyfnod Sylfaen i'r ddarpariaeth dinas gyfan hon, nad oeddent yn gwneud cynnydd digonol, ond sydd â digon o botensial i ddychwelyd i'w hysgol brif ffrwd leol.

Mae'r lleoliadau yn para rhwng 1-3 blynedd, gan ddibynnu ar gynnydd. Mae'r disgyblion yn cael eu cofrestru'n ddeuol yn eu hysgol leol, ac yn cael cefnogaeth i ddychwelyd ar ddiwedd eu cyfnod yn y lleoliad. Mae disgyblion yn parhau i fynychu eu hysgol leol o leiaf un diwrnod yr wythnos, er mwyn cadw cyswllt â ffrindiau lleol a pharatoi at ddychwelyd yno'n llawn amser.

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac iaith dinas-gyfan yn yr ysgol gynradd cyfrwng Saesneg dau ddosbarth mynediad newydd arfaethedig mewn ymgynghoriad â chorff llywodraethu'r ysgol.

Er y byddai'r newidiadau arfaethedig yn effeithio ar blant a fyddai'n elwa o'r dosbarth iaith a lleferydd o 2025/2026, nid oes unrhyw wybodaeth i awgrymu y byddai effaith wahaniaethol ar y plant hyn o gymharu â'r trefniadau presennol.

Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan i ddau ddosbarth mynediad, a throsglwyddo i safle Ysgol Gynradd Allensbank yn cadw digon o hyblygrwydd yn yr adeiladau er mwyn caniatáu sefydlu canolfan adnoddau arbenigol. Byddai cynigion ar wahân yn cael eu datblygu ar gyfer y ddarpariaeth hon.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Mae'n ofynnol bod gan ysgolion Gynllun Cydraddoldeb Strategol a byddent yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau yr eir i'r afael ag unrhyw bryderon.

Byddai effaith bosibl unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth Lleferydd ac Iaith bresennol ar ddysgwyr y dyfodol yn parhau i gael ei hasesu a bydd camau yn cael eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau gwahaniaethol y gellir eu nodi yn ddiweddarach.

### Ailbennu Rhywedd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl drawsryweddol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Pobl Drawsryweddol (Mae pobl drawsryweddol yn bobl y mae ei hunaniaeth rhywedd yn wahanol i'w rhyw adeg eu geni. )		x	

### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

### Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

### Priodas a Phartneriaeth Sifil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar briodas a phartneriaeth sifil?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Priodas		x	
Partneriaeth Sifil		x	

### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Dd/B

### Beichiogrwydd a Mamolaeth

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar feichiogrwydd a mamolaeth?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Beichiogrwydd		x	
Mamolaeth		x	

**Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Dd/B

### Hil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar y grwpiau canlynol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Gwyn		x	
Grwpiau Cymysg / Aml-ethnig	x		
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	x		
Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du Prydeinig	x		
Grwpiau Ethnig Eraill	x		

**Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Mae cyfansoddiad ethnig poblogaeth yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys yn y cynigion yn amrywio.

Mae data ethnigrwydd Ysgolion Caerdydd o 2022 yn dangos y dadansoddiad canlynol o ganrannau o ddisgyblion Gwyn Prydeinig a Phrydeinig nad ydynt yn Wyn yn yr ysgolion sy'n gwasanaethu'r ardal:

<b>Tabl 2: Data demograffig - Ethnigrwydd disgyblion ysgol Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 6</b>				
Ffynhonnell: CYBLD 2022				
Ysgol	Nifer y disgyblion ar y gofrestr	Gwyn Prydeinig	Dim Gwyn Prydeinig	Nifer y cefndiroedd ethnig
Ysgol Gynradd Albany	378	17.2%	82.8%	53
Ysgol Gynradd Allensbank	193	21.2%	78.8%	45
Ysgol Gynradd Gladstone	173	20.8%	79.2%	37
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica	138	18.8%	81.2%	28
Ysgol Mynydd Bychan	203	91.1%	8.9%	11

Byddai'r cynigion yn cael mwy o effaith ar y boblogaeth sy'n agosach at yr ysgol nag ar y ddinas yn ei chyfanrwydd.

Os yw'r boblogaeth leol hon yn amrywiol o ran ethnigrwydd, sy'n anghymesur â'r hyn a welir fel arfer ar draws y ddinas, yna gallai'r cynnig gael effaith wahaniaethol.

Mae cyfeiriadau cartref disgyblion sydd wedi cofrestru yn Ysgol Mynydd Bychan wedi'u clystyru o amgylch safleoedd Ysgol Mynydd Bychan ac Ysgol Gynradd Allensbank. Mae 11% o ddisgyblion Ysgol Mynydd Bychan o gefndir nad yw'n Wyn Prydeinig.

Er bod mwyafrif disgyblion Ysgol Gynradd Allensbank yn byw yn yr un ardal, gyda chyfeiriadau cartref hefyd wedi'u clystyru o amgylch safleoedd Ysgol Mynydd Bychan ac Ysgol Gynradd Allensbank, mae data demograffeg y disgyblion hynny ac ar gyfer yr ysgol yn gyffredinol yn wahanol iawn i ddemograffeg Ysgol Mynydd Bychan. O'r disgyblion hynny sy'n byw o fewn dalgylch Allensbank ac sydd wedi cofrestru yn yr ysgol, mae 78% o gefndir nad yw'n Wyn Prydeinig.

Mae data symudedd disgyblion Ysgol Mynydd Bychan yn isel iawn (1.3% y flwyddyn ar gyfartaledd yn ystod y tair blynedd diwethaf), sydd yn rhannol yn adlewyrchu gordanysgrifiad yr ysgol ar fynediad i'r dosbarth Derbyn. Mae pob un o'r ysgolion cyfrwng Saesneg yn gweld symudedd disgyblion o 10% neu fwy bob blwyddyn ac adroddodd Ysgol Gynradd Allensbank "Lefelau symudedd disgyblion o hyd at 40% ar draws un flwyddyn academaidd" yn ystod yr ymgynghoriad blaenorol ar y cynigion.

Ar hyn o bryd, nid yw teuluoedd sy'n symud i'r ardal wedi'r dyddiad cau ar gyfer mynediad i'r dosbarth Derbyn fel arfer yn gallu cael mynediad i Ysgol Mynydd Bychan a gallai ysgol cyfrwng Cymraeg amgen fod cryn bellter o gyfeiriad cartref y teuluoedd hynny. Rhaid i gynigion ystyried gwahaniaeth mewn data demograffig ond rhaid iddynt hefyd ystyried gallu'r ymgeiswyr hynny sy'n symud i'r ardal i allu cyrchu lleoedd ysgol yn gydradd yn y naill gyfrwng iaith.

Ni ddisgwylir y byddai unrhyw effaith negyddol o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig. Fodd bynnag, cydnabyddir efallai fod gan y rhai sy'n byw yn yr ardal leol a theuluoedd sy'n mynychu'r ysgol eu barn eu hunain y mae'n rhaid ei hystyried.

Cyflwynwyd y cynigion er mwyn darparu cydbwysedd mwy priodol o leoedd ac i sicrhau bod modd buddsoddi lefel uwch o gyllid mewn addysgu a dysgu. Mae safon yr addysg ym mhob ysgol sy'n destun y newidiadau arfaethedig yn dda. Nid oes unrhyw wybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn cael effaith negyddol ar ddisgyblion sy'n derbyn Prydau Ysgol am Ddim, disgyblion sy'n derbyn cymorth oherwydd bod ganddynt Saesneg fel iaith ychwanegol, disgyblion o gefndir ethnig lleiafrifol na disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae manteision clir yn gysylltiedig â'r newidiadau arfaethedig a fyddai'n gwella cyfleoedd dysgu i bob dysgwr.

Byddai cynnydd yn nifer y lleoedd cynradd sydd ar gael yn gyffredinol i wasanaethu'r ardal. Ni fyddai gostyngiad yn nifer y lleoedd cynradd cyfrwng Saesneg dan Opsiwn 1. Byddai cynnydd mewn lleoedd cyfrwng Cymraeg.

Nid yw amrywiaeth ethnig Ysgol Mynydd Bychan yn adlewyrchu ei chymuned leol ac nid yw'r ysgol i raddau helaeth yn gallu darparu ar gyfer plant sy'n symud i'r ardal ar ôl y dyddiad cau ar gyfer mynediad i'r dosbarth Derbyn.

Mae data CYBLD yn dangos bod cyfran uwch o blant sy'n trosglwyddo o fewn y cyfnod oedran addysg gynradd yn yr ardal yn dod o ethnigrwydd nad yw'n Wyn-Prydeinig.

Ar hyn o bryd mae'r plant hyn yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Saesneg lleol ond yn llai abl i gael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg.

Disgwylir i'r newidiadau arfaethedig gael effaith wahaniaethol gadarnhaol ar bob ethnigrwydd, o gymharu â'r trefniadau presennol.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd, fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith.

#### **Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth; fodd bynnag, cydnabyddir bod yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd yn llai amrywiol nag ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar y gwasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu. Rhaid i'r Cyngor felly sicrhau, wrth gyflwyno cynigion ac ar ôl gweithredu cynigion, bod pob un o'r ysgolion yn cael cefnogaeth i ddiwallu anghenion amrywiol y cymunedau y maent wedi'u lleoli ynddynt a bod pob un yn gallu datblygu cyfle cyfartal i holl deuluoedd yr ardal.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu'n dda a bod yr arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg ac fel rhan o'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd, a fabwysiadwyd ym mis Medi 2022, rhoddir ystyriaeth i ffyrdd y gellir ehangu addysg cyfrwng Cymraeg i gynyddu nifer y plant o bob cefndir sy'n mynychu.

Mae'r cynllun yn gosod targedau penodol ac yn nodi llifoedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwieithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros ymgymeriad isel lleoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), ochr yn ochr â hyrwyddiadau pwrpasol. Mae'r gwaith yma ar y gweill.

Dylai unrhyw newidiadau arfaethedig geisio darparu cydbwysedd priodol lle mae pob math ysgol ar gael i bob grŵp a chefnogir pob ysgol i fod yn hygyrch, ac i gael eu gweld yn hygyrch, i bob grŵp. Bydd y gwaith sydd ar y gweill i ddeall dewisiadau rhieni a'r nifer sy'n manteisio ar leoedd ym mhob cymuned yn well, ochr yn ochr â gwella gwelededd cyfrwng iaith a chyfleoedd trochi sydd ar gael,



yn targedu'n uniongyrchol yr ymgais i leihau'r anghyfartaledd rhwng data demograffig mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai'r ddarpariaeth a gynigir yn hygyrch i bob grŵp ethnig a byddai angen sicrhau cydymffurfiaeth â pholisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

### Crefydd, Credoau, neu Ddiffyg Cred

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl sydd â chrefyddau, credoau gwahanol a diffyg cred?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Bwdhaidd		x	
Cristnogol	x		
Hindŵaidd		x	
Dyneiddiol		x	
Iddewig		x	
Mwslimaidd		x	
Sikh		x	
Arall		x	

### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Pe bai'r cynnig i drosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i safle presennol Ysgol Mynydd Bychan yn cael ei ddwyn ymlaen, cynigir y dylid darparu 32 o leoedd meithrin rhan-amser i ddatblygu parhad a dilyniant yn nysg plant o dair oed ymlaen.

Byddai sefydlu darpariaeth feithrin yn yr ysgol yn cynnig dull cyson o addysgu a chynllunio er mwyn datblygu parhad a chynnydd yn nysg plant o dair oed ymlaen, a chyfrannu at godi safonau trwy'r ysgol.

Byddai derbyniadau i'r ddarpariaeth feithrin arfaethedig yn cael eu gweinyddu gan Gorff Llywodraethu'r ysgol yn unol â Pholisi Derbyn cyhoeddedig yr ysgol.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor / Cyrff Llywodraethu ar gyfle cyfartal.

<b>Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?</b>
Dd/B

### Rhyw

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar ddynion a/neu fenywod?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Dynion		x	
Menywod		x	

### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiâu'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiâu'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

### Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

### Cyfeiriadedd Rhywiol

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar y grwpiau canlynol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Deurywiol		x	
Dynion Hoyw		x	
Menywod Hoyw/Lesbiaid		x	
Heterorywiol/Syth		x	

### Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Dd/B

### **Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol**

A ragwelir y bydd y newid yn lleihau neu'n cyfrannu at anghydraddoldeb canlyniad, o ganlyniad i anfantais economaidd-gymdeithasol? (e.e. a fydd y newid yn cael effaith negyddol ar y rheini sydd ar incwm isel, neu'r rhai sy'n byw mewn ardaloedd difreintiedig)

	<b>Bydd</b>	<b>Na fydd</b>	<b>Dd/B</b>
Effaith economaidd-gymdeithasol		x	

**Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Mae polisi 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' y Cyngor nodi'r themâu a'r ymrwymadau allweddol ar gyfer y pum mlynedd nesaf gan ganolbwyntio'n gryf ar roi plant a phobl ifanc yn flaenllaw yn eu huchelgeisiau ar gyfer y ddinas. Yn ganolog i hyn yw'n cred cryf mai addysg dda yw'r llwybr mwyaf sicr allan o dlodi ac, yn ei dro, fod ffyniant hirdymor y ddinas yn dibynnu ar gefnogaeth gadarn i'n plant a'n pobl ifanc wireddu eu potensial.

Mae addysg yn cael ei nodi'n gyson fel y brif flaenoriaeth i blant a phobl ifanc Caerdydd. Mae'n hawl gymdeithasol a diwylliannol allweddol sy'n chwarae rôl hanfodol mewn trechu tlodi ac anfantais.

Mae dadansoddiad o ddata'r cyfrifiad ysgol (CYBLD) yn cadarnhau, ar hyn o bryd, fod gwahaniaethau sylweddol yn y data demograffig rhwng rhai o ysgolion yr ardal.

Mae data demograffig, gan gynnwys cymhwysedd disgyblion ar gyfer Prydau Ysgol Am Ddim, Ethnigrwydd, iaith gartref, lefel cymhwysedd caffaeledig yn Gymraeg neu Saesneg, a symudedd disgyblion (faint o blant sy'n trosglwyddo i mewn ac allan o ysgol) yn wahanol iawn rhwng Ysgol Mynydd Bychan a phob un o'r ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae'r newidiadau arfaethedig yn ceisio darparu cydbwysedd priodol o leoedd lle mae pob math ysgol ar gael i bob grŵp a chefnogir pob ysgol i fod yn hygyrch, ac i gael eu gweld yn hygyrch, i bob grŵp.

Y newidiadau arfaethedig fyddai'n cael yr effaith wahaniaethol gadarnhaol fwyaf ar blant gan y byddai'r opsiwn hwn yn darparu patrymau mwy economaidd-gynaliadwy o ddarpariaeth ysgol dros yr hirdymor ac yn cefnogi ysgolion i fod yn ariannol-gynaliadwy mewn patrwm gwell o ddarpariaeth drwy uno. Byddai'r opsiwn hwn yn caniatáu i ysgolion ddyrannu cyfran uwch o'r gyllideb i addysgu a dysgu, a thrwy hynny gadw a chynyddu cyfleoedd i ddysgwyr, darparu gwell cydbwysedd rhwng y lleoedd ysgol gynradd cyfrwng Saesneg a Chymraeg sydd ar gael a chynnal y nifer presennol o leoedd ysgol cyfrwng Saesneg sy'n gwasanaethu'r ardal.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-2032 mabwysiedig y Cyngor yn gosod targedau penodol ac yn nodi lliffoedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwyieithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros y lefel isel sy'n manteisio ar leoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), ochr yn ochr ag ymgyrchoedd hyrwyddo pwrpasol.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu'n dda a bod yr arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion.

Byddai angen i unrhyw gynigion sy'n cael eu symud ymlaen ystyried yn llawn yr ymrwymadau a nodir yn 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' a sut y byddai unrhyw newidiadau arfaethedig yn cefnogi'r rhain.

**Y Gymraeg**

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar yr iaith Gymraeg?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Yr iaith Gymraeg	x		

**Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Byddai effaith gadarnhaol ar yr iaith Gymraeg gyda chynnydd yn nifer y lleoedd cynradd Cymraeg sydd ar gael ar gyfer yr oedran cynradd.

Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) y Cyngor yn nodi cyfres o ymrwymiadau uchelgeisiol i adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma. Mae'r CSCA yn ymrwymo'r Cyngor i sicrhau capasiti ledled y ddinas yn y sector cyfrwng Cymraeg cynradd ar 10% uwchlaw'r nifer a ragamcenir ar oedran Derbyn i gefnogi twf a chaniatáu derbyn yn ystod y flwyddyn a hyblygrwydd ar gyfer pontio. Mae hyn yn cynnwys darparu capasiti cyfrwng Cymraeg newydd ar lefel gynradd erbyn 2025 - 2026. Rhagwelir y byddai effaith gadarnhaol ar y Gymraeg o ganlyniad i'r cynigion hyn.

Mae'r cynigion yn ceisio bod yn gyson â Strategaeth Caerdydd Ddwieithog ac yn cefnogi'n gryf strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg drwy gyfrannu at gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050.

Mae'r cynigion yn ymateb yn uniongyrchol i'r Deilliannau CSCA canlynol:

- Deilliant 1 - Mwy o blant meithrin/plant tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Deilliant 2 - Mwy o blant dosbarth derbyn / plant pump oed yn derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth, fodd bynnag, cydnabyddir bod ysgolion cyfrwng Cymraeg yng Nghaerdydd ar hyn o bryd yn llai amrywiol nag ysgolion cyfrwng Saesneg ac nad ydynt yn adlewyrchu eu cymuned disgyblion leol wrth ystyried data fel ethnigrwydd, iaith y cartref a data economaidd-gymdeithasol. Mae targedau a ffyrddiau gwaith o fewn CSCA mabwysiedig Caerdydd yn ceisio mynd i'r afael â hyn.

Byddai'r cynigion yn cael mwy o effaith ar y boblogaeth sy'n agosach at yr ysgol nag ar y ddinas yn ei chyfanrwydd.

Mae'r Cyngor yn parhau i weithio'n agos ac yn adeiladol gyda phartneriaid yn y Fforwm Addysg Gymraeg, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r sectorau meithrin, cynradd, uwchradd ac addysg bellach, gofal plant, RhAG a Llywodraeth Cymru. Mae'r Fforwm hwn yn cyflwyno gwybodaeth ar gyfer cynllunio lleoedd cyfrwng Cymraeg, er mwyn parhau i yrru cynllun y Cyngor i gynyddu mewn modd cynaliadwy nifer y dysgwyr mewn ysgolion Cymraeg a'r rhai sy'n dysgu Cymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae'r Cyngor, a'i bartneriaid ar y Fforwm Addysg Gymraeg, yn ymrwymo i sbarduno cynnydd yn nifer y disgyblion sy'n cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg, i gyflawni'r targedau yn CSCA Caerdydd, ac i gyflawni'r targedau a nodir yn strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru.

Mae'r Cyngor yn parhau i fonitro cyfraddau genedigaethau, y boblogaeth sy'n debygol o ddeillio o dai newydd a'r patrymau o ran nifer y plant sy'n mynd i ba ysgolion cynradd ac uwchradd Cymraeg, er mwyn rhoi cynlluniau priodol ar waith i fodloni unrhyw gynnydd yn y galw.

Felly, mae'n rhaid i'r Cyngor ehangu'r ddarpariaeth ysgolion mewn modd strategol ac amserol nad yw'n amharu ar y ddarpariaeth bresennol. Mae'n anochel y byddai darpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg sy'n ehangu'n sylweddol neu'n gyflym yn cael effaith ar y nifer sy'n manteisio ar leoedd mewn ysgolion eraill ac, yn ei thro, ar allu ysgolion i gydbwysu cyllidebau ac i ddenu neu gadw staff.

Mae dyheadau'r Cyngor ar gyfer cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg, a Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru, yn cynnig newid sylweddol. Mae Cymraeg 2050 yn gosod targedau cenedlaethol i addysgu 40% o ddysgwyr mewn ysgolion Cymraeg, a 30% arall o ddysgwyr mewn ysgolion Saesneg lle deuent yn rhugl yn y Gymraeg. Ar hyn o bryd, mae tua 17% o blant Caerdydd sy'n dechrau addysg gynradd yn cael eu haddysgu mewn ysgolion neu ddsbarthiadau Cymraeg.

Mae'r cynnig hwn yn ceisio cynyddu nifer y lleoedd cynradd Cymraeg sydd ar gael yn yr ardal, ac yn ceisio gweithredu'r newid yn y fath fodd fel y cyfyngir ar y potensial i gael effaith negyddol ar ysgolion sy'n bodoli eisoes.

Mae perygl y gall darparu lleoedd ychwanegol mewn ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg atal y twf mewn ysgolion lleol eraill; fodd bynnag, mae CSCA Caerdydd yn nodi ymrwymiad i ddatblygu a gweithredu gwaith hyrwyddo wedi'i dargedu ar y cyd â Chaerdydd Ddwieithog i gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar leoedd cyfrwng Cymraeg mewn ardaloedd lle mae galw isel.

Pe na bai'r cynnig yn cael ei weithredu, byddai'r nifer isel o leoedd dros ben mewn ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg yng ngogledd Caerdydd yn cyfyngu ar y cyfleoedd i blant a phobl ifanc fynychu ysgol gynradd Gymraeg leol. Mewn tro, gallai plant sy'n methu â mynychu ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg leol gofrestru mewn ysgol gynradd cyfrwng Saesneg o ddewis is yn hytrach na theithio mwy o bellter i ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg. Gallai hyn amharu ar dwf y Gymraeg yn sylweddol, ynghyd â chynnydd y Cyngor tuag at gyrraedd targedau CSCA a Cymraeg 2050.

**Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?**

Gweithredu'r cynnig fel y'i cyhoeddir neu geisio nodi cynigion amgen yn unol ag amcanion y cynigion cyhoeddedig i ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ac atgyfnerthu'r ddarpariaeth cyfrwng Saesneg.

**Ymgynghori ac Ymgysylltu**

Pa drefniadau a wnaed i ymgynghori/ymgysylltu â'r gwahanol grwpiau cydraddoldeb?

Byddai Swyddog Hygyrchedd y Cyngor yn cael cyfle i roi sylwadau ar y cynllun ar y newidiadau arfaethedig.

Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol o 03 Mai - 30 Mehefin 2023 gyda'r safbwyntiau a fynegwyd yn cael eu nodi a'u hystyried yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Cyn yr ymgynghoriad, cytunodd ysgolion i ddefnyddio'u platfformau cyfathrebu perthnasol, e.e. Class Dojo a Schoop i rannu gwybodaeth â rhieni mewn nifer o ieithoedd.

Roedd y broses ymgynghori yn cynnwys:

- Cyhoeddi dogfen ymgynghori ddwyieithog yn amlinellu cefndir, rhesymeg a goblygiadau i rieni, darparwyr gofal lleol, Penaethiaid a Chadeiryddion Llywodraethwyr ysgolion cyfagos, holl Aelodau'r wardiau lleol a rhanddeiliaid eraill (mae copi o'r ddogfen ymgynghori i'w gweld yn Atodiad 1);
- Cyhoeddi dogfen gwyno ddwyieithog sy'n nodi prif bwyntiau'r ddogfen ymgynghori;
- Cyhoeddwyd y ddogfen grynhoi a'r ffurflen ymateb hefyd mewn naw iaith gymunedol a ddosbarthwyd i rieni yn Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica ac Ysgol Mynydd Bychan a'u cyhoeddi ar wefan y Cyngor (mae hefyd yn bosibl gweld copi o'r ddogfen grynhoi yn Atodiad 2);
- Cyhoeddi Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned sydd ar gael i'w weld yn <https://www.cardiff.gov.uk/CYM/preswlydd/Ysgolion-a-dysgu/Ysgolion/Ysgolion-yr-21ain-Ganrif/Y-newyddion-diweddaraf-a-sut-i-gysylltu-a-ni/Cyhoeddiadau/ysgolion-gynradd-cathays-gabalfa/Pages/default.aspx>
- Amlinellwyd ar bosteri fanylion y cynigion a'r dyddiadau cyfarfod/galw heibio yn yr ardal leol;
- Cyfarfodydd ymgynghori gyda staff a llywodraethwyr yn Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica ac Ysgol Mynydd Bychan. (mae modd gweld nodiadau o'r cyfarfodydd yn Atodiad 3);
- Cyfarfodydd ymgynghori gyda chynrychiolwyr disgyblion yn Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica ac Ysgol Mynydd Bychan. (mae modd gweld nodiadau o'r cyfarfodydd yn Atodiad 4);
- Sesiwn gweithdy gyda Dylanwadwyr Caerdydd (mae modd gweld nodiadau o'r cyfarfod yn Atodiad 5);
- Cyfarfodydd cyhoeddus yng Nghanolfan Gymunedol Cathays lle eglurwyd y cynigion ac atebwyd cwestiynau. Roedd y cyfarfod cyhoeddus cyntaf drwy gyfrwng y Saesneg a'r ail drwy gyfrwng y Gymraeg (gellir gweld nodiadau o'r cyfarfodydd yn Atodiad 6);
- Cyfarfod ymgynghori cyhoeddus ar-lein drwy Microsoft Teams lle esboniwyd y cynigion ac atebwyd cwestiynau (gellir gweld nodiadau o'r cyfarfodydd yn Atodiad 6);
- Sesiynau galw heibio yn Llyfrgell Cathays lle bu swyddogion ar gael i ateb cwestiynau (gellir gweld nodiadau o'r sesiynau galw heibio yn Atodiad 7);
- Sesiynau galw heibio ar-lein gyda swyddogion ar gael i ateb cwestiynau (gellir gweld nodiadau o'r sesiynau galw heibio ar-lein yn Atodiad 8);
- Sesiynau galw heibio i rieni Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone, Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica neu Ysgol Mynydd Bychan (mae modd gweld nodiadau o'r sesiynau galw heibio gyda rhieni yn Atodiad 9);

- Anfonwyd llythyrau i amlinellu manylion y cynigion a sut i ddod o hyd i ragor o wybodaeth at tua 600 o rieni/gwarcheidwaid plant 0 - 3 oed sy'n byw o fewn dalgylchoedd Ysgol Gynradd Allensbank, Ysgol Gynradd Gladstone ac Ysgol Mynydd Bychan;
- Anfonwyd llythyrau yn nodi manylion y cynigion a lle gellid dod o hyd i ragor o wybodaeth at drigolion a busnesau lleol yn yr ardaloedd o gwmpas y safleoedd ysgol sy'n destun y newidiadau arfaethedig;
- Anfonwyd llythyrau hefyd i addoldai yn yr ardal leol i roi gwybod iddyn nhw am yr ymgynghoriad, sut y gallent fynegi eu barn a chynnig i gwrdd ag unrhyw grwpiau y maent yn eu cynnal neu sy'n defnyddio eu hadeilad a hoffai gael gwybod mwy am y newidiadau arfaethedig;
- Slip ymateb i'r ymgynghoriad i'w ddychwelyd drwy'r post neu ar e-bost, ynghlwm wrth y dogfennau ymgynghori a'r ddogfen grynhai (yn cynnwys naw iaith gymunedol);
- Ymgyrch gyfathrebu drwy'r cyfryngau cymdeithasol;
- Ffurflen ymateb ar-lein (gan gynnwys fersiynau mewn naw iaith gymunedol) yn: <https://www.cardiff.gov.uk/CYM/preswlydd/Ysgolion-a-dysgu/Ysgolion/Ysgolion-yr-21ain-Ganrif/Y-newyddion-diweddaraf-a-sut-i-gysylltu-a-ni/Cyhoeddiadau/ysgolion-gynradd-cathays-gabalfa/Pages/default.aspx>

#### Crynodeb o Gamau Gweithredu (a restrir yn yr Adrannau uchod)

	Camau Gweithredu
Oedran	<p>Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor i ddarparu lleoedd disgyblion i fodloni anghenion pob disgybl yng Nghaerdydd. Fel rhan o'r dull strategol hwn, rhagwelir y galw ar sail:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lefel y boblogaeth y gwyddys sy'n byw ym mhob ardal yn ddiweddar ac yn hanesyddol, gan ddefnyddio data'r GIG;</li> <li>- Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn ysgolion Caerdydd yn ddiweddar ac yn hanesyddol ar sail data a wiriwyd o CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion).</li> <li>- Canrannau diweddar a hanesyddol y plant sy'n mynychu lleoedd ysgol mewn ysgolion cymunedol ac ysgolion ffydd Cymraeg a Saesneg.</li> </ul> <p>Mae'r galw am leoedd yn cael ei adolygu'n barhaus a chyflwynir newidiadau arfaethedig yn ôl yr angen.</p> <p>Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn</p>



cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Mae'r cynnig i gau Ysgol Gynradd Allensbank ac Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol a sefydlu ysgol dau ddosbarth mynediad newydd yn rhoi staff mewn perygl o ddiswyddiadau a byddai angen rheoli hyn yn unol â'r Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion.

Os cytunir bwrw ymlaen â'r ysgol cyfrwng Saesneg newydd, byddai'r strwythur staffio a'r penodiadau yn fater i Gorff Llywodraethu'r ysgol newydd. Mae nifer y rolau addysgu a dysgu sydd eu hangen mewn ysgol gynradd mynediad dau ddosbarth mynediad yn debyg i'r swm sydd ei angen ar gyfer dwy ysgol gynradd ag un dosbarth mynediad. Fodd bynnag, byddai'r math a'r nifer o rolau sydd eu hangen yn ddibynnol ar nifer y disgyblion sydd ar y gofrestr ac ar sefyllfa cyllideb yr ysgol. Fodd bynnag, gan fod pob un o'r ysgolion yn wynebu diffyg cyllidebol sylweddol, byddai angen i bob ysgol ystyried newidiadau staffio pe na bai'r newidiadau'n cael eu gweithredu.

Byddai Gwasanaethau Pobl AD yn argymhell bod swyddi wedi'u neilltuo yn y lle cyntaf i staff presennol ac eithrio swyddi'r Pennaeth a'r Dirprwy Bennaeth a fyddai'n destun hysbyseb genedlaethol. Yn achos staff a benodir i swydd gradd is, byddai cyflogau yn cael eu diogelu am hyd at dair blynedd.

Byddai'r bwriad i ehangu Ysgol Mynydd Bychan yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu ystyried gofynion y gweithlu yn barod ar gyfer ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion. Byddai'r Gwasanaethau Pobl AD yn rhoi cyngor, cymorth ac arweiniad i'r Corff Llywodraethu ar gyfer y broses o gynllunio'r gweithlu a phrosesau recriwtio dilynol.

Lle mae'r Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i gynyddu'r nifer ar y gofrestr yn rhoi cyfleoedd ar gyfer unrhyw staff ysgol sydd ar y gofrestr adleoli ysgolion.

Un o ddyheadau allweddol y Cyngor yw lleihau nifer y staff drwy adleoli cynifer ag y bo modd yn hytrach

	<p>nag ymddiswyddo gwirfoddol neu orfodol. Felly, mae'r Cyngor yn ymrwymedig i sicrhau cynifer o gyfleoedd â phosib i staff ysgolion i sicrhau cyflogaeth mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd trwy adleoli i swyddi gwag mewn ysgolion eraill yng Nghaerdydd.</p> <p>Byddai'r trefniadau adleoli hefyd yn cael eu hystyried pe bai'r penderfyniad yn cael ei wneud i adleoli'r dosbarth Lleferydd ac Iaith o Ysgol Gynradd Allensbank i gylch gwaith Corff Llywodraethu ysgol arall.</p>
Anabledd	<p>Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.</p> <p>Mae'n ofynnol bod gan ysgolion Gynllun Cydraddoldeb Strategol a byddent yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau yr eir i'r afael ag unrhyw bryderon.</p> <p>Byddai effaith bosibl unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth Lleferydd ac Iaith bresennol ar ddysgwyr y dyfodol yn parhau i gael ei hasesu a bydd camau yn cael eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau gwahaniaethol y gellir eu nodi yn ddiweddarach.</p>
Ailbennu Rhywedd	
Priodas a Phartneriaeth Sifil	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	
Hil	<p>Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth; fodd bynnag, cydnabyddir bod yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd yn llai amrywiol nag ysgolion cyfrwng Saesneg.</p> <p>Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar y gwasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu. Rhaid i'r Cyngor felly sicrhau, wrth gyflwyno cynigion ac ar ôl gweithredu cynigion, bod pob un o'r ysgolion yn cael cefnogaeth i ddiwallu anghenion amrywiol y cymunedau y maent wedi'u lleoli ynddynt a bod pob un yn gallu datblygu cyfle cyfartal i holl deuluoedd yr ardal.</p>

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu'n dda a bod yr arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg ac fel rhan o'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd, a fabwysiadwyd ym mis Medi 2022, rhoddir ystyriaeth i ffyrdd y gellir ehangu addysg cyfrwng Cymraeg i gynyddu nifer y plant o bob cefndir sy'n mynychu.

Mae'r cynllun yn gosod targedau penodol ac yn nodi llifoedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwylieithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros ymgymriad isel lleoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), ochr yn ochr â hyrwyddiadau pwrpasol. Mae'r gwaith yma ar y gweill.

Dylai unrhyw newidiadau arfaethedig geisio darparu cydbwysedd priodol lle mae pob math ysgol ar gael i bob grŵp a chefnogir pob ysgol i fod yn hygyrch, ac i gael eu gweld yn hygyrch, i bob grŵp. Bydd y gwaith sydd ar y gweill i ddeall dewisiadau rhieni a'r nifer sy'n manteisio ar leoedd ym mhob cymuned yn well, ochr yn ochr â gwella gwelededd cyfrwng iaith a chyfleoedd trochi sydd ar gael, yn targedu'n uniongyrchol yr ymgais i leihau'r anghyfartaledd rhwng data demograffig mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal. Byddai'r ddarpariaeth a gynigir yn hygyrch i bob grŵp ethnig a byddai angen sicrhau cydymffurfiaeth â pholisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Crefydd/Cred	
Rhyw	
Cyfeiriadedd Rhywiol	
Effaith economaidd-gymdeithasol	<p>Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-2032 mabwysiedig y Cyngor yn gosod targedau penodol ac yn nodi llifocedd gwaith blaenoriaethol i'r Cyngor a phartneriaid fel ysgolion, gan gynnwys menter beilot ymchwil gyda Caerdydd Ddwyeithog, arolygon rhieni a grwpiau ffocws, er mwyn deall yn well y rhesymau dros y lefel isel sy'n manteisio ar leoedd cyfrwng Cymraeg o fewn grwpiau a chymunedau penodol a dangynrychiolir (gan gynnwys pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol), ochr yn ochr ag ymgyrchoedd hyrwyddo pwrpasol.</p> <p>Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyryff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau mewn ysgolion yn uchel, bod yr addysgu'n dda a bod yr arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf. Nid yw'r Cyngor yn disgwyl i'r cynigion gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg, y modd y caiff y Cyfnod Sylfaen a phob un cyfnod allweddol arall ei addysgu yn unrhyw un o'r ysgolion nac ar ddarpariaeth ADY yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion.</p> <p>Byddai angen i unrhyw gynigion sy'n cael eu symud ymlaen ystyried yn llawn yr ymrwymadau a nodir yn 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' a sut y byddai unrhyw newidiadau arfaethedig yn cefnogi'r rhain.</p>
Y Gymraeg	<p>Gweithredu'r cynnig fel y'i cyhoeddir neu geisio nodi cynigion amgen yn unol ag amcanion y cynigion cyhoeddedig i ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ac atgyfnerthu'r ddarpariaeth cyfrwng Saesneg.</p>
Cyffredinol / Trosfwaol (yn berthnasol i'r holl grwpiau uchod)	<p>Er mwyn sicrhau bod unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno, eu symud ymlaen trwy ymgynghoriad i hysbysiad statudol a'u hystyried i'w penderfynu yn rhoi ystyriaeth briodol i bob grŵp gwarchoddedig a bod unrhyw effeithiau posibl yn cael eu deall yn llawn, mae'n angenrheidiol i bob rhanddeiliad allu cael gafael ar wybodaeth am y newidiadau arfaethedig mewn ffordd sy'n hygyrch iddynt.</p> <p>Rhaid ystyried y deunyddiau a'r gwasanaethau ategol y gallai fod eu hangen.</p> <p>Roedd y rhain yn cynnwys:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gohebiaeth - derbyn ac ateb (e-byst, llythyrau, cyfathrebu ar-lein).</li> <li>• Ffôn - derbyn ac ateb galwadau.</li> <li>• Cyfarfodydd a Digwyddiadau Cyhoeddus - cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cyhoeddus, cyfarfodydd grŵp, ymgynghori, cyfarfodydd unigol.</li> <li>• Negeseuon Cyhoeddus – cyfryngau electronig a chymdeithasol</li> <li>• Arwyddion, Hysbysiadau a Deunydd Arddangos</li> <li>• Cyhoeddusrwydd a Hysbysebu</li> <li>• Cynhyrchu Dogfennau Ymgynghori Cyhoeddus</li> <li>• Cynhyrchu Ffurflenni</li> <li>• Gwefannau, Apiau a Gwasanaethau Ar-lein</li> <li>• Cyfryngau Cymdeithasol</li> </ul> <p>Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol. Ymgysylltodd y Cyngor â'r ysgolion a oedd yn destun y newidiadau arfaethedig cyn ymgynghori er mwyn nodi unrhyw rwystrau i ymgysylltu ac addasu'r uchod yn unol â hynny.</p>
--	---

### Y Camau Nesaf

Dylid cynnwys unrhyw argymhellion ar gyfer camau gweithredu yr ydych yn bwriadu eu cymryd o ganlyniad i'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb hwn (a restrir yn y Crynodeb o Gamau Gweithredu) fel rhan o Gynllun Busnes eich Gwasanaeth i'w monitro'n rheolaidd.

Ar ôl cwblhau'r Asesiad hwn, sicrhewch fod y ffurflen yn cael ei chyflwyno i flwch post y Tîm Cydraddoldeb fel bod cofnod o'r holl asesiadau a gynhelir yn y Cyngor-

[TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk](mailto:TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk)

## B: Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant

Mae'r canllawiau ar gyfer Llywodraeth Leol a baratowyd gan Unicef ar gael yma: [Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant - Dinasoedd a Chymunedau sy'n Dda i Blant](#) ([unicef.org.uk](http://unicef.org.uk))

Am ragor o wybodaeth neu gymorth i gwblhau'r Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, cysylltwch â Thîm Caerdydd sy'n Dda i Blant [CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk](mailto:CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk)

### CAM 1: DIBEN/CWMPAS

**Beth yw'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth?  
Crynowch/disgrifiwch ei nodau cyffredinol ac unrhyw nodau sy'n benodol i blant.**

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybod i'r Cabinet am y gwrthwynebiadau a gafwyd yn dilyn cyhoeddi cynigion ynghylch darpariaeth lleoedd ysgolion cynradd i wasanaethu Cathays a rhannau o Gabalfa, y Mynydd Bychan, Ystum Taf a Phlasnewydd.

Yn ei gyfarfod ar 19 Hydref 2023, cytunodd Cabinet y Cyngor, yn amodol ar gytundeb Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i fwrw ymlaen i gyhoeddi'r cynigion, bod Swyddogion yn cael awdurdodiad i fwrw ymlaen i gyhoeddi cynigion yn unol ag adran 48 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ar gynigion i:

- Drosglwyddo Ysgol Mynydd Bychan i safle presennol Ysgol Gynradd Allensbank.
- Cynyddu capasiti Ysgol Mynydd Bychan o 192 o leoedd (0.9DM) i 420 o leoedd (2DM), a chynyddu nifer y lleoedd dosbarth meithrin yn Ysgol Mynydd Bychan o 64 i 96.
- Cyfuno Ysgolion Cynradd Allensbank a Gladstone:
  - Cau Ysgol Gynradd Allensbank yn ffurfiol.
  - Cau Ysgol Gynradd Gladstone yn ffurfiol.
  - Sefydlu ysgol gynradd cyfrwng Saesneg newydd â 420 o leoedd (2DM) gyda dosbarth meithrin ar safle presennol Ysgol Gynradd Gladstone / Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica a rennir ar hyn o bryd.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu rhoi ar waith o fis Medi 2025.

Yn ei gyfarfod ar 26 Hydref 2023 cytunodd Corff Llywodraethu Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica i symud ymlaen i'r cam nesaf a chyhoeddi hysbysiad statudol cyfreithiol i:

- Trosglwyddo Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica, Heol yr Eglwys Newydd, Caerdydd CF14 3JL, i'r adeilad sydd ar hyn o bryd yn cael ei feddiannu gan Ysgol Mynydd Bychan, Heol Seland Newydd, Caerdydd, CF14 3BR.
- Ymestyn ystod oedran yr ysgol o 4-11 i 3-11 gan greu darpariaeth feithrin yn yr ysgol i alluogi cynnig 32 lle rhan amser.

Byddai'r cynigion arfaethedig yn cael eu gweithredu'n llawn o fis Medi 2025.

Mae'r hysbysiad statudol ynghylch newidiadau arfaethedig i Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica wedi'i gyhoeddi ar wahân gan y Corff Llywodraethu a gellir ei weld ar wefan yr ysgol drwy'r ddolen isod:

[www.stmonicasschool.co.uk](http://www.stmonicasschool.co.uk)

Byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i sefydlu'r dosbarth Lleferydd ac Iaith Dinas-gyfan o fewn yr ysgol newydd.

Byddai ystyriaeth bellach yn cael ei rhoi i hyn mewn ymgynghoriad â chorff llywodraethu'r ysgol berthnasol/ cyrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol, gan ystyried dyheadau pob ysgol.

Cynigiwyd y bydd y newidiadau yn:

- cynorthwyo pob ysgol i barhau i wella addysg ar gyfer eu holl ddysgwyr
- sicrhau bod pob darpariaeth ysgol a gynigir yn diwallu anghenion amrywiol y gymuned leol
- cynorthwyo ysgolion i fod yn gynaliadwy yn ariannol, gyda chyllidebau ysgol sefydlog
- cynorthwyo ysgolion i ddyrannu cyfran uwch o gyllideb i addysgu a dysgu, a thrwy hynny gadw a chynyddu cyfleoedd i ddysgwyr
- cynyddu lleoedd cynradd cyfrwng Cymraeg gan un Dosbarth Mynediad (210 disgybl oedran cynradd)
- atgyfnerthu lleoedd cynradd cyfrwng Saesneg â lefel briodol o leoedd gwag.

Yr opsiwn a argymhellir ar ôl ystyried yr holl safbwyntiau a godwyd yn ystod yr ymgynghoriad yw Opsiwn 1. Yr opsiwn a argymhellir gan ystyried yr holl safbwyntiau a godwyd yn ystod yr ymgynghoriad yw Opsiwn 1.

**A fydd y polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth yn effeithio ar blant a phobl ifanc? Meddylwch am ba grwpiau o blant a phobl ifanc y bydd yn effeithio arnyn nhw.**

Mae'r newidiadau arfaethedig yn ymwneud â'r cyfnod cynradd ac felly nid ydynt yn berthnasol i ddisgyblion y tu allan i'r ystod oedran hwn.

Ystyriwyd darpariaeth ar gyfer grwpiau oedran nad ydynt yn rhan o'r cynnig hwn y tu allan i'r cynnig hwn.

## CAM 2: ADEILADU AC ASESU

**Pa erthyglau CCUHP (Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn) sy'n berthnasol i'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth? Darllenwch yr erthyglau [yma](#) ac ychwanegwch unrhyw rai perthnasol at y tabl isod.**

*Mae'r erthyglau sy'n ffurfio pedair Egwyddor Gyffredinol CCUHP wedi'u rhagosod yn y tabl.*

*I gael rhagor o wybodaeth neu gymorth ar Erthyglau CCUHP, e-bostiwch Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant [CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk](mailto:CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk)*

**Erthygl 2 (peidio â gwahaniaethu):** Mae'r Confensiwn yn berthnasol i bob plentyn heb wahaniaethu, beth bynnag fo'i ethnigrwydd, rhyw, crefydd, iaith, gallu neu unrhyw statws arall, beth bynnag maen nhw'n ei feddwl neu'n ei ddweud, beth bynnag yw cefndir ei deulu.

**Erthygl 3 (buddiannau gorau'r plentyn):** Rhaid i fuddiannau pennaf y plentyn fod yn brif flaenoriaeth ym mhob penderfyniad a gweithred sy'n effeithio ar blant.

**Erthygl 6 (bywyd, goroesiad a datblygiad):** Mae gan bob plentyn yr hawl i fyw. Rhaid i lywodraethau wneud popeth o fewn eu gallu i sicrhau bod plant yn goroesi ac yn datblygu i'w llawn botensial.

**Erthygl 12 (parchu barn y plentyn):** Mae gan bob plentyn yr hawl i fynegi ei farn, ei deimladau a'i dymuniadau ynghylch bob mater sy'n effeithio arno, ac i'r farn honno gael ei hystyried a'i chymryd o ddifri.

**Erthygl 23 (plant ag anabledd):** Mae gan blentyn sydd ag anabledd yr hawl i fyw bywyd llawn a gweddus gydag urddas a, cyn belled ag y bo modd, annibyniaeth ac i chwarae rhan weithredol yn y gymuned.

**Erthygl 28 (hawl i addysg):** Mae gan bob plentyn hawl i addysg. Rhaid i addysg gynradd fod yn rhad ac am ddim a rhaid i wahanol fathau o addysg uwchradd fod ar gael i bob plentyn. Rhaid i ddisgyblaeth mewn ysgolion barchu urddas plant a'u hawliau.

**Erthygl 29 - (nodau addysg):** Rhaid i addysg ddatblygu personoliaeth, talentau a galluoedd pob plentyn i'r eithaf. Rhaid iddi annog parch y plant tuag at hawliau dynol, yn ogystal â pharch at eu rhieni, eu diwylliant eu hunain a diwyllianau eraill, a'r amgylchedd

**Beth yw effaith debygol/wirioneddol y cynnig ar hawliau plant? A yw'n gadarnhaol, yn negyddol neu'n niwtral?**

*(Os asesir effaith negyddol ar gyfer unrhyw faes hawliau neu unrhyw grŵp o blant a phobl ifanc, rhaid i chi restru ac argymhell opsiynau i addasu'r cynnig neu liniaru'r effaith.)*

Disgwylir i'r effaith ar hawliau plant fod yn gadarnhaol pe bai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu dwyn ymlaen.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.



Byddai sefydlu ysgol gynradd Saesneg â dau ddosbarth mynediad, ac ehangu Ysgol Mynydd Bychan i ddau ddosbarth mynediad, yn ategu dysgu ac addysgu drwy alluogi:

- mwy o ysgolion dau ddosbarth mynediad yn yr ardal. O'i chymharu ag ysgolion llai, mae maint ysgol gynradd â dau ddosbarth mynediad yn cynnig mwy o hyblygrwydd a chyfleoedd i ddisgyblion oherwydd canolfan adnoddau wedi'i hehangu a gwell â mwy o sicrwydd ariannol
- gall ysgol â dau ddosbarth mynediad roi mwy o sefydlogrwydd ar bob lefel o arweinyddiaeth, gan gynnwys cynnal nifer llawn a sefydlog o lywodraethwyr ysgol.
- byddai'r gallu i gyflogi mwy o staff addysgu a chymorth yn galluogi'r ysgolion â dau ddosbarth mynediad i gynnig ystod ehangach o arbenigedd cwricwlaidd
- mwy o athrawon i rannu llwyth gwaith ac arbenigedd.
- mwy o gyfleoedd i ddatblygu staff yn broffesiynol e.e. athrawon newydd gymhwyso all arsylwi ar eu hathrawon cyfochrog
- cyfleoedd i staff addysgu yn ôl eu cryfderau gan sicrhau bod dysgwyr yn cael y profiad addysg gorau posib
- mwy o athrawon i arwain ar Feysydd Dysgu, ynghyd ag Addysg Grefyddol, Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb (ACRh) a Chymhwysedd Digidol
- creu mwy o gyfleoedd i gynnig ystod ehangach o weithgareddau allgyrsiol
- mwy o gyfleoedd ar gyfer arweinyddiaeth wasgaredig

Byddai sefydlu darpariaeth feithrin yn Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Santes Monica yn:

- sicrhau parhad darpariaeth sy'n adlewyrchu ethos a diwylliant yr ysgol
- cefnogi'r gwaith o ddatblygu cysylltiadau cryf ac effeithiol rhieni â'r ysgol o'r cyfle cyntaf posibl
- hwyluso'r broses bontio i blentyn oed meithrin wrth fynd i'r Dosbarth Derbyn (lle mae'r cais am le yn y Dosbarth Derbyn wedi bod yn llwyddiannus).
- galluogi adnabod grwpiau sy'n agored i niwed yn gynnar. Byddai hyn yn golygu y gellir nodi anghenion plant mor gynnar â phosibl
- rhoi cyfle i blant fynd i'r ysgol feithrin ar yr un safle â'u brodyr a'u chwiorydd hŷn. Dylai hyn effeithio'n gadarnhaol ar amser rhieni a lleihau'r anawsterau ymarferol posibl wrth chwilio am ddarpariaeth gofal plant arall

- sicrhau parhad a dilyniant rhwng y Blynyddoedd Cynnar a'r Cyfnod Sylfaen, gan wella'r cyfle i fynd i'r afael yn briodol ag anghenion datblygiadol a diwylliannol unigol.

Byddai mân newid ym mhatrwm dosbarthu lleoedd, fodd bynnag o ystyried agosrwydd safleoedd yr ysgol ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith neu ddim effaith ar bellteroedd teithio.

Os bydd y newidiadau arfaethedig yn cael eu datblygu, gofynnir am farn y plant yr effeithir arnynt yn uniongyrchol (Erthygl 12) fel rhan o'r broses weithredu.

### CAM 3: LLAIS A THYSTIOLAETH

**Ydych chi wedi chwilio am farn a phrofiadau plant a phobl ifanc, ac wedi eu cynnwys? Beth ydych chi'n ei wybod am farn a phrofiadau plant a phobl ifanc sy'n berthnasol i'r cynnig?**

Gofynnwyd am farn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig drwy gyfrwng gweithgareddau ymgynghori/ymgysylltu oedd yn briodol i'w hoedran. Gellir gweld manylion yr ymgysylltiad â phlant a phobl ifanc a'r safbwyntiau a fynegwyd yn Atodiad 4 ac Atodiad 5.

**Sut ydych chi'n bwriadu adolygu'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth i sicrhau ei b/fod yn parchu, diogelu a chyflawni hawliau plant?**

*Rhowch amlinelliad o'r broses fonitro ac adolygu ar gyfer gweithredu a/neu gyflwyno'r cynnig a sut y bydd plant a phobl ifanc yn cael eu cynnwys yn y broses hon.*

Ceisir barn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig drwy gyfrwng gweithgareddau ymgynghori/ymgysylltu sy'n briodol i'w hoedran a rhoddwyd ystyriaeth lawn i'r safbwyntiau a fynegwyd fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Os bydd y newidiadau arfaethedig yn cael eu datblygu, gofynnir am farn y plant y bydd y newidiadau'n effeithio arnynt yn uniongyrchol fel rhan o'r broses weithredu.

### CAM 4: CYLLIDEB

**Beth yw'r gyllideb ar gyfer y cynnig hwn? Oes unrhyw rannau ohoni wedi'u neilltuo'n benodol i blant a phobl ifanc?**

Mae'r goblygiadau ariannol sy'n berthnasol i'r newidiadau arfaethedig wedi'u nodi yn yr adroddiad.

### CAM 5: CAMAU GWEITHREDU WEDI'U NODI

**Pa gamau sydd wedi eu nodi neu ba newidiadau a wnaed i'r cynnig o ganlyniad i'r asesiad hwn?**

Ceisir barn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig drwy gyfrwng gweithgareddau ymgynghori/ymgysylltu sy'n briodol i'w hoedran a rhoddwyd

ystyriaeth lawn i'r safbwyntiau a fynegwyd fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Os bydd y newidiadau arfaethedig yn cael eu datblygu, gofynnir am farn y plant y bydd y newidiadau'n effeithio arnynt yn uniongyrchol fel rhan o'r broses weithredu.

### **Y Camau Nesaf**

Pan ystyrir bod angen Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, rhaid i chi atodi'r ffurflen wedi'i chwblhau i'r Cabinet neu Adroddiad Penderfyniad y Swyddog. Rhaid hefyd anfon copi drwy e-bost at Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant [CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk](mailto:CaerdyddSynDdaiBlant@caerdydd.gov.uk)

## C: Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Ymgynghorwch â Caerdydd Ddwyieithog am unrhyw gymorth wrth gwblhau'r asesiad hwn [CaerdyddDdwyieithog@caerdydd.gov.uk](mailto:CaerdyddDdwyieithog@caerdydd.gov.uk)

### Safonau'r Gymraeg 88-97

#### Safon 88

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** o ran:

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?	x		
Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?		x	

**Rhowch fanylion / canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.**

Byddai'r effaith ar y Gymraeg yn gadarnhaol. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

#### Safon 89

A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn fel y byddai'n cael effeithiau cadarnhaol neu effeithiau cadarnhaol cynyddol o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg mewn adeiladau nad ydynt yn llai ffafriol o gymharu â'r ysgolion hynny sy'n cynnig eu haddysgu a dysgu yn Saesneg yn bennaf.

#### Safon 90

A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn i sicrhau nad yw'n cael effeithiau andwyol, neu effaith andwyol lai, o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

**Safon 91**

Wrth ymgynghori ar y cynnig, a ystyriwyd ac a geisiwyd barn ar yr effeithiau (cadarnhaol a negyddol) y byddai'n eu cael o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol gyda'r farn a fynegwyd yn cael ystyriaeth ddyledus fel rhan o'r broses benderfynu i sicrhau bod pawb yn gallu derbyn y wybodaeth berthnasol a chyfleu eu barn yn yr iaith o'u dewis. Roedd hyn yn cynnwys cynhyrchu deunyddiau'n ddwyieithog (Cymraeg a Saesneg), ffurflenni ymateb dwyieithog, cyfleoedd i fynychu cyfarfod dwyieithog gyda chyflwyniad wedi'i roi yn Gymraeg ac opsiynau i ofyn cwestiynau yn Gymraeg a gafodd eu cyfieithu yn ôl yr angen i gefnogi ymateb effeithiol.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 92**

A geisiodd ac a roddodd yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael effeithiau cadarnhaol, neu gynyddu effeithiau cadarnhaol, o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Cafodd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol ei gynnal ac ystyriwyd y safbwyntiau a fynegwyd yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 93**

A geisiodd ac a roddodd yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael effeithiau andwyol, neu leihau effeithiau andwyol, o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Cafodd ymgynghoriad cyhoeddus llawn a chynhwysol ei gynnal ac ystyriwyd y safbwyntiau a fynegwyd yn briodol fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 94**

Os yw'r cynnig yn cynnwys dyfarnu grantiau, a ystyriwyd y canllawiau a gyflwynwyd ym Mholisi Cyngor Caerdydd ar Ddyfarnu Grantiau mewn Cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Mae grant wedi'i sicrhau tuag at gynyddu nifer y lleoedd addysg cyfrwng Cymraeg i wasanaethu'r ardal wedi'i halinio â'r cynigion hyn.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 95**

Os cafodd ymchwil ei gwneud neu ei chomisiynu i gynorthwyo â datblygu'r cynnig, a oedd yn ystyried a fyddai'n cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Byddai'r effaith ar y Gymraeg yn gadarnhaol. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi'r cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg yn eu hardal leol.

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 96**

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael effaith gadarnhaol, neu effeithiau cadarnhaol cynyddol, o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Byddai'r effaith ar y Gymraeg yn gadarnhaol. Roedd y newidiadau arfaethedig yn ystyried adborth blaenorol a ddarparwyd ac ymatebodd yr opsiynau yn y cynigion hyn i bryderon a nodwyd drwy ddarparu safle annibynnol mwy i ddarparu ar gyfer mwy o ddisgyblion oedran cynradd i'w haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg..

**Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?**

Dd/B

**Safon 97**

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael effaith andwyol, neu leihau effeithiau andwyol, o ran:

**Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?**

Byddai'r effaith ar y Gymraeg yn gadarnhaol. Byddai'r newidiadau arfaethedig yn rhoi cyfle i nifer uwch o ddisgyblion oedran cynradd gael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn eu hardal leol ac yn adeiladu ar y pryderon a fynegwyd

mewn ymgysylltiadau blaenorol i ddarparu safle meddiannaeth sengl mwy o faint ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg i wasanaethu'r ardal.

### Peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

Dd/B

### Deunyddiau a Gwasanaethau

Yn ogystal â'r asesiad effaith i sicrhau bod y cynnig yn ateb gofynion Safonau'r Gymraeg, rhaid ystyried hefyd y deunyddiau a'r gwasanaethau ategol allai fod eu hangen.

Mae'r rhain yn cynnwys (cliciwch ar y hyperddolenni i weld gwybodaeth fanwl am y gofynion sydd o dan Safonau'r Gymraeg):

- [Gohebiaeth](#) - derbyn ac ateb (e-byst, llythyrau, cyfathrebu ar-lein).
- [Ffôn](#) - derbyn ac ateb galwadau.
- [Cyfarfodydd a Digwyddiadau Cyhoeddus](#) - cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cyhoeddus, cyfarfodydd grŵp, ymgynghori, cyfarfodydd unigol.
- [Negeseuon Cyhoeddus – electronig – fideo](#)
- [Arwyddion, Hysbysiadau a Deunydd Arddangos](#)
- [Cyhoeddusrwydd a Hysbysebu](#)
- [Cynhyrchu Dogfennau Cyhoeddus](#) - polisiau, strategaethau, adroddiadau blynyddol, cynlluniau corfforaethol, canllawiau, hysbysiadau, codau ymarfer, papurau ymgynghori, trwyddedau, tystysgrifau, rheolau, llyfrynnau, taflenni, pamffledi neu gardiau, tocynnau / talebau.
- [Cynhyrchu Ffurflenni](#)
- [Gwasanaethau Derbynfa](#)
- [Gwefannau, Apiau a Gwasanaethau Ar-lein](#)
- [Cyfryngau Cymdeithasol](#)
- [Peiriannau Hunan-wasanaeth](#)
- [Cyrsiau Hyfforddiant Addysg](#)
- [Cyhoeddiadau Cyhoeddus](#)

### Yw'r holl ddeunyddiau a gwasanaethau ategol yn cydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg?

Mae'r holl ddeunyddiau a gwasanaethau ategol yn cydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg

### Strategaeth Sgiliau Iaith Gymraeg Cyngor Caerdydd

Gellir gweld y strategaeth hon yma ac mae dogfennau cyfarwyddyd ychwanegol wedi eu cynhyrchu i gefnogi ei gweithrediad:

- [Asesu Sgiliau Cymraeg a Nodi Rolau Cymraeg Hanfodol](#)
- [Gweithdrefnau Recriwtio, Dethol a Chyfweld a'r Gymraeg.](#)

**A oes gennych fynediad at ddigon o staff sy'n siarad Cymraeg i gefnogi cyflawni'r cynnig tra'n cydymffurfio â gofynion safonau'r Gymraeg?**

Oes

### **Y Camau Nesaf**

Pan ystyrir bod angen Aseiad o'r Effaith ar y Gymraeg, rhaid i chi atodi'r ffurflen wedi'i chwblhau i'r Cabinet neu Adroddiad Penderfyniad y Swyddog. Rhaid hefyd anfon copi drwy e-bost at Caerdydd Ddwyeithog [CaerdyddDdwyeithog@caerdydd.gov.uk](mailto:CaerdyddDdwyeithog@caerdydd.gov.uk)



## D: Aseiad Rheoliadau Cynefinoedd

	Bydd	Na fydd
A fydd y cynnig yn effeithio ar safle a ddynodwyd gan Ewrop am ei ddiddordeb cadwraeth natur*, neu lywio datblygiad tuag at ardal sy'n cynnwys safle Ewropeaidd, neu'n effeithio'n anuniongyrchol ar safle Ewropeaidd?	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

*\* Dim ond dau safle Ewropeaidd sydd wedi eu dynodi ar gyfer diddordeb cadwraeth natur sydd yn gorwedd o fewn ffiniau Caerdydd - Aber Afon Hafren a Choed Ffawydd Caerdydd, ond byddwch yn ymwybodol os yw'ch prosiect yn effeithio ar ardal sy'n agos at awdurdod cyfagos.*

Os mai 'Bydd' yw'r ateb, yna efallai y bydd angen cynnal ymarfer sgrinio i benderfynu a oes angen Aseiad Rheoliadau Cynefinoedd ai peidio.

Cysylltwch â'r [Tîm Bioamrywiaeth](#) a fydd yn eich tywys drwy'r broses.

## E: Aseiad Amgylcheddol Strategol

	Bydd	Na fydd
A yw'r strategaeth, polisi neu weithgaredd yn gosod y fframwaith ar gyfer caniatâd datblygu yn y dyfodol?	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

	Bydd	Na fydd
A yw'r strategaeth, polisi neu weithgaredd yn debygol o gael effeithiau amgylcheddol sylweddol (cadarnhaol neu negyddol)?	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

Os ydych wedi ateb 'Bydd' i'r ddau gwestiwn uchod, yna mae angen Sgriniad Aseiad Amgylcheddol Strategol llawn.

Cysylltwch â'r [Uned Datblygu Cynaliadwy](#) a fydd yn eich tywys drwy'r broses.

## F: Aseiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data

	Bydd	Na fydd
A fydd y cynnig yn cynnwys prosesu gwybodaeth y gellid ei defnyddio i adnabod unigolion?	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Os mai 'Bydd' yw'r ateb, yna efallai y bydd angen Aseiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data.

Cliciwch [yma](#) i ddarllen y canllawiau a dechrau'r broses Aseiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data os oes angen.

Cysylltwch â'r [Gwasanaeth Diogelu Data](#) i gael rhagor o wybodaeth.

## **G: Asesiad o'r Effaith ar Iechyd**

Mae Asesiad o'r Effaith ar Iechyd yn helpu i ddatblygu polisiau a phrosiectau sy'n ystyried iechyd meddwl, corfforol a chymdeithasol a lles poblogaeth wrth gynllunio a datblygu. Mae ystyried anghydraddoldebau iechyd a'u heffeithiau ar gymunedau lleol yn rhan hanfodol o unrhyw Asesiad o'r Effaith ar Iechyd.

Daw Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd yn ofyniad statudol i gyrff cyhoeddus mewn amgylchiadau penodol yn y dyfodol. Nid yw'r amgylchiadau hyn wedi'u cyhoeddi eto gan Lywodraeth Cymru.

Am ragor o wybodaeth a chynghor, cysylltwch ag Uned Gymorth AEI Cymru.

Gwefan: [Hafan - Uned Cefnogi Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd Cymru \(phwwhocc.co.uk\)](http://phwwhocc.co.uk)

E-bost: [WHIASU.PublicHealthWales@wales.nhs.uk](mailto:WHIASU.PublicHealthWales@wales.nhs.uk)